

Θέματα Πανελλαδικών Εξετάσεων Οικονομίας 2023 (ΕΠΑ.Λ)

Ενδεικτικές απαντήσεις

ΘΕΜΑ Α

A1.

α. Λ

β. Σ

γ. Σ

δ. Λ

ε. Λ

A2. Γ

A3. Β

ΘΕΜΑ Β

B1. Α) Η τάση για αύξηση των τιμών είναι πιο έντονη, καθώς η οικονομία πλησιάζει το επίπεδο της πλήρους απασχόλησης. Αρχίζουν τώρα να εμφανίζονται "στενότητες", δηλ. ελλείψεις, αρχικά σε ορισμένες κατηγορίες εξειδικευμένης εργασίας και αργότερα σε εργατικό δυναμικό γενικά. Η αύξηση της παραγωγής γίνεται δυσκολότερη, το κόστος αυξάνεται και η αύξηση των τιμών γενικεύεται. Η οικονομία βρίσκεται στην κορυφή του κύκλου, δηλαδή στο τελευταίο στάδιο της ανοδικής της πορείας. Σε αυτό το στάδιο η οικονομία είναι πιο ευαίσθητη και περισσότερο ευάλωτη στους διάφορους παράγοντες που μπορούν να ανακόψουν την ανοδική πορεία της. Αν αυτό συμβεί, τότε επέρχεται κρίση, η οικονομία έχει ξεπεράσει το ανώτατο σημείο και εισέρχεται στη φάση της καθόδου.

B) Εποχιακή ανεργία: Πολλές επιχειρήσεις, όπως, για παράδειγμα, οι αγροτικές και οι τουριστικές, παρουσιάζουν συστηματικές μεταβολές στην παραγωγική τους δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του έτους. Οι μεταβολές της παραγωγής συνοδεύονται από αντίστοιχες μεταβολές της απασχόλησης εργατικού δυναμικού και, συνεπώς, από μεταβολές της ανεργίας. Αυτή η ανεργία ονομάζεται εποχιακή. Χαρακτηριστικό της εποχιακής ανεργίας είναι ότι επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο και είναι προσωρινή και μικρής σχετικά διάρκειας.

Η ανεργία λόγω **ανεπαρκούς ζήτησης**, ονομαζόμενη και **κεϋνσιανή ανεργία**, είναι εκείνη που προέρχεται από την πτώση της οικονομικής δραστηριότητας στις φάσεις της καθόδου και της ύφεσης του οικονομικού κύκλου. Πρόκειται, δηλαδή, για αδυναμία της συνολικής ζήτησης της οικονομίας να απορροφήσει τη συνολική προσφορά εργατικού δυναμικού. Η ανεργία αυτή έχει κυκλικό χαρακτήρα, δηλαδή επαναλαμβάνεται, και η διάρκεια της εξαρτάται από τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. B → Γ: ΔΩ = 6, ΔΦ = 3, $KE_{\Phi_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} = \frac{6}{3} = 2$, $KE_{\Omega_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{1}{2} = 0,5$

$KE_{\Phi_{B \rightarrow \Gamma}} = 2 \rightarrow 2 = \frac{\Omega_B - 1200}{500 - 200} \rightarrow \Omega_B - 1200 = 600 \rightarrow \Omega_B = 1800$

Γ → Δ: ΔΩ = 8, ΔΦ = 2, $KE_{\Phi_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} = \frac{8}{2} = 4$, $KE_{\Omega_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{1}{4} = 0,25$

$KE_{\Phi_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = 4 \rightarrow 4 = \frac{1200 - 0}{\Phi_{\Delta} - 500} \rightarrow (\Phi_{\Delta} - 500) = \frac{1200}{4} \rightarrow \Phi_{\Delta} = 800$

$KE_{\Phi_{A \rightarrow B}} = \frac{2000 - 1800}{200 - 0} = 1$, $KE_{\Omega_{A \rightarrow B}} = \frac{1}{KE_{\Phi_{A \rightarrow B}}} = 1$

Συνδυασμοί	Αγαθό Φ	Αγαθό Ω	Κόστος ευκαιρίας του Φ σε όρους Ω	Κόστος ευκαιρίας Ω σε όρους Φ
A	0	2.000		
			1	1
B	200	1800		
			2	0.5
Γ	500	1.200		
			4	0,25
Δ	800	0		

Γ2. Με την βοήθεια του κόστους ευκαιρίας υπολογίζουμε το μέγιστο Ω που μπορεί να παράγει η οικονομία όταν παράγει 150 μονάδες Φ (συνδυασμός Α').

Συνδυασμοί	Ποσότητες του αγαθού Φ	Ποσότητες του αγαθού Ω	ΚΕ _Φ
A	0	2000	1
A'	150	Ω _{A'}	
B	200	1800	

$$A \rightarrow A': KE_{\Phi} = 1 \rightarrow \frac{2000 - \Omega_{A'}}{150 - 0} = 1 \rightarrow \Omega_{A'} = 1850 > 1810$$

Έπεται ότι ο συνδυασμός P ($\Phi=150, \Omega=1810$) είναι εφικτός

Γ3. Η παραγωγή του Ω μειώνεται κατά 50%. Άρα:

$$\Omega = 1400 - 0,5 \cdot 1400 = 700$$

Με την βοήθεια του κόστους ευκαιρίας υπολογίζουμε το μέγιστο Φ που μπορεί να παράγει η οικονομία όταν παράγει 700 μονάδες Ω (συνδυασμός Γ').

Συνδυασμοί	Ποσότητες του αγαθού Φ	Ποσότητες του αγαθού Ω	KE_{Φ}
Γ	500	1200	4
Γ'	$\Phi_{\Gamma'}$	700	
Δ	800	0	

$$\Gamma \rightarrow \Gamma': KE_{\Phi} = 4 \rightarrow \frac{1200 - 700}{\Phi_{\Gamma'} - 500} = 4 \rightarrow \Phi_{\Gamma'} - 500 = \frac{500}{4} \rightarrow \Phi_{\Gamma'} = 625$$

	Ποσότητες του αγαθού Φ	Ποσότητες του αγαθού Ω
Λ	400	1400
Γ'	625	700

Επομένως, καθώς κινούμαστε από τον συνδυασμό Λ στον Γ', η παραγωγή του Φ θα αυξηθεί κατά $625 - 400 = 225$ μονάδες

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

ΕΤΟΣ 2021

$$\text{Σύν. Δημ. δαπανών} = 320.000 + 400.000 + 380.000 + 500.000$$

$$= 1.600.000 \text{ ευρώ.}$$

$$\text{Έλλειμμα} = \text{Δημ. Δαπάνες} - \text{Δημ. έσοδα}$$

$$\rightarrow 550.000 = 1.600.000 - \text{Δημ. Έσοδα}$$

$$\text{Δημ. έσοδα} = 1.050.000 \text{ χ.μ.}$$

$$\text{Υπόλ. Έσοδα} = 1.050.000 - (240.000 + 320.000 + 340.000) = 150.000 \text{ χ.μ.}$$

Δ2.

Κρατικός Προϋπολογισμός Έτους 2022	
Δαπάνες για Παιδεία	352.000
Δαπάνες για Ασφάλεια	$400.000 - 0,5 \cdot 400.000 = 200.000$
Δαπάνες για Υγεία	$380.000 - 0,5 \cdot 380.000 = 190.000$
Δαπάνες για Επενδύσεις	$500.000 - 0,3 \cdot 500.000 = 350.000$
Σύνολο Δαπανών	$352.000 + 200.000 + 190.000 + 350.000 = 1.092.000$
Σύνολο Εσόδων	$1.050.000 + 0,3 \cdot 1.050.000 = 1.365.000$

Τα Δημ. Έσοδα είναι υψηλότερα από τα Δημ. Έξοδα, επομένως ο προϋπολογισμός είναι Πλεονασματικός και το πλεόνασμα είναι ίσο με:

$$\text{ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ} = 1.365.000 - 1.092.000 = 273.000 \text{ χ.μ.}$$

Δ3. Πληθυσμός = 2.000.000 άτομα

Ο Οικονομικά μη ενεργός Πληθυσμός περιλαμβάνει τα άτομα που είτε δεν μπορούν είτε δεν επιθυμούν να εργαστούν.

$$\text{Μικρά παιδιά} = \frac{2}{100} \cdot 2.000.000 = 40.000 \text{ άτομα}$$

$$\text{Ασθενείς} = 150.000 \text{ άτομα,}$$

$$\text{Στρατιώτες} = 2 \cdot 150.000 = 300.000 \text{ άτομα}$$

$$\text{Ηλικιωμένοι} = 250.000 \text{ άτομα,}$$

$$\text{Άτομα που δεν θέλουν να εργαστούν} = 250.000 / 2 = 125.000 \text{ άτομα}$$

$$\begin{aligned} \text{Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός} &= 40.000 + 150.000 + \\ &+ 300.000 + 250.000 + 125.000 = 865.000 \text{ άτομα.} \end{aligned}$$

$$\text{Πληθυσμός} = \text{Εργ. Δυναμικό} + \text{Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός}$$

$$\rightarrow 2.000.000 = \text{Εργ. Δυναμικό} + 865.000$$

$$\rightarrow \text{Εργ. Δυναμικό} = 1.135.000$$

$$\text{Ποσ. Ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργ. Δυναμικό}} \cdot 100 \rightarrow 6 = \frac{\text{Άνεργοι}}{1.135.000} \cdot 100$$

$$\rightarrow \text{Άνεργοι} = 68.100$$

$$\text{Εργ. Δυναμικό} = \text{Ανεργοι} + \text{Απασχολούμενοι}$$

$$\rightarrow 1.135.000 = 68.100 + \text{Απασχολούμενοι}$$

$$\text{Απασχολούμενοι} = 1.066.9000$$

$$\text{B)} \quad \text{ΝΕΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ}_{2022} = 0,07 \cdot 1.066.900 = 74.683 \text{ άτομα}$$

$$\text{ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ}_{2022} = 68.100 + 74683 = 142.783$$

$$\text{Ποσοστό Ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργ. Δυναμικό}} 100 = \frac{142783}{1.135.000} 100 = 12,58\%$$

Οι παραπάνω λύσεις είναι ενδεικτικές. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.